Elektronicznie podpisany przez:
Alicja Śrubkowska
dnia 10 kwietnia 2025 r.

Uchwała Nr 046/g248/R/III/25
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku
z dnia 10 kwietnia 2025 r.

w sprawie opinii o sprawozdaniu z wykonania budżetu gminy Morzeszczyn za 2024 rok wraz z informacją o stanie mienia komunalnego i objaśnieniami.

Na podstawie art. 13 pkt 5 w związku z art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r. poz. 7) oraz art. 267 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 1530 z późn. zm.), po rozpatrzeniu przedłożonego przez Wójta Gminy Morzeszczyn sprawozdania z wykonania budżetu za 2024 rok,

Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku w osobach:

1. Alicja Śrubkowska - przewodnicząca
2. Małgorzata Kopowicz - członek
3. Katarzyna Renke - członek

opiniuje pozytywnie - z zastrzeżeniami - sprawozdanie z wykonania budżetu gminy Morzeszczyn za 2024 rok wraz z informacją o stanie mienia komunalnego i objaśnieniami.

UZASADNIENIE

W dniu 31 marca 2025 r., tj. w terminie określonym w art. 267 ust. 3 ustawy o finansach publicznych wpłynęło do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku pismo Nr FN1.3035.1.2025 Wójta Gminy Morzeszczyn z dnia 25 marca 2025 roku, którym przekazano sprawozdanie roczne z wykonania budżetu gminy wraz z informacją o stanie mienia komunalnego za 2024 rok.

Sprawozdanie z wykonania budżetu gminy Morzeszczyn zawiera część opisową i tabelaryczną.

W części opisowej zaprezentowano dane o wykonanych dochodach oraz wykonanie wydatków. Dochody przedstawiono według działów klasyfikacji budżetowej i źródeł pochodzenia wraz z kwotowym i procentowym wykonaniem w stosunku do planu, z podziałem na dochody bieżące i majątkowe. Wydatki przedstawiono w układzie działów i rozdziałów klasyfikacji budżetowej wraz z omówieniem zrealizowanych zadań, kwotowym i procentowym wykonaniem w stosunku do planu, z podziałem na wydatki bieżące i majątkowe. W części opisowej przedstawiono ponadto informacje na temat przychodów, rozchodów, wyniku finansowego i zadłużenia gminy. Całość uzupełniono wykresami.

Drugą częścią sprawozdania są zestawienia tabelaryczne zawierające wykonanie dochodów

i wydatków przedstawione w pełnej szczegółowości klasyfikacji budżetowej. Zaprezentowano także wykonanie przychodów i rozchodów budżetu, plan finansowy zadań z zakresu administracji rządowej, dotacje udzielone z budżetu gminy, a także realizację dochodów i wydatków związanych z ochroną środowiska. W dalszej części przedstawiono zestawienie zadań inwestycyjnych rocznych oraz realizację przedsięwzięć ujętych w wieloletniej prognozie finansowej. Omówiono stopień zaawansowania zadań wieloletnich gminy Morzeszczyn za 2024 rok oraz zmiany w planie wydatków na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych dokonywane w trakcie 2024 roku.

Ponadto wyodrębniono informację dotyczącą wydatków dokonanych m.in. ze środków funduszu sołeckiego, udzielonych dotacji oraz wydatków poniesionych na zadania inwestycyjne. Przedstawiono także dane dotyczące realizacji zadania współfinansowanego ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, jak również informację w zakresie przychodów i rozchodów gminy oraz obsługi długu.

Przedłożone sprawozdanie zawiera ponadto sprawozdanie z działalności Biblioteki- Ośrodka Kultury w Morzeszczynie według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r.

Opracowane sprawozdanie daje Radzie Gminy obraz zrealizowanych dochodów i wydatków budżetu, jak również spełnia wymagania określone w art. 269 ustawy o finansach publicznych. Pozwala również ustalić jakie zadania zostały w ciągu roku zrealizowane oraz w jakiej kwocie wydatki na nie poniesiono.

Badając pod względem formalno-prawnym złożone przez gminę Morzeszczyn sprawozdania m.in.: o dochodach i wydatkach budżetowych, nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego, o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń, jak również o dotacjach i wydatkach związanych z wykonywaniem zadań administracji rządowej zleconych gminom Skład Orzekający stwierdził, że zostały one sporządzone zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (tekst jednolity: Dz.U. z 2024 r. poz. 454), mającego zastosowanie do sprawozdań składanych za 2024 rok oraz rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (tekst jednolity: Dz.U. z 2023 r. poz. 652).

Na podstawie powyższych sprawozdań Skład Orzekający ustalił, że:

- dochody wykonano w kwocie 24.208.430,64 zł, co stanowi 93,7% planu, w tym: dochody bieżące w kwocie 23.162.678,18 zł (96,7% planu) oraz dochody majątkowe w kwocie 1.045.752,46 zł (55,0% planu),
- wydatki ogółem wykonano w kwocie 27.531.310,83 zł, co stanowi 96,0% planu, w tym: wydatki bieżące w kwocie 23.736.575,71 zł (97,2% planu) oraz wydatki majątkowe w wysokości 3.794.735,12 zł (83,5% planu),
- deficyt budżetu za 2024 r. wyniósł 3.322.880,19 zł,
- dług publiczny na koniec 2024 r. wyniósł ogółem 12.517.407,28 zł, w tym zobowiązania z tytułu leasingu w kwocie 50.437,09 zł, co stanowi 51,71% wykonanych dochodów ogółem,

- stan zaległości z tytułu podatków i opłat oraz innych należności gminy na koniec 2024 r. wyniósł 1.379.355,99 zł i w stosunku do stanu na koniec 2023 r. zmniejszył się o 8,41%,
- na koniec 2024 r. instytucja kultury nie posiadała zobowiązań wymagalnych.

Skład Orzekający stwierdził, że wykonane na koniec roku 2024 wydatki bieżące przekroczyły wysokość wykonanych dochodów bieżących o kwotę 573.897,53 zł. Skład Orzekający zatem dokonał oceny spełnienia w 2024 r. relacji określonej w art. 242 ust. 2 ustawy o finansach publicznych z uwzględnieniem normy wynikającej z art. 6 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r. poz. 1964).

Z powyższych przepisów wynika, że na koniec roku budżetowego wykonane wydatki bieżące nie mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o przychody, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 5, 7 i 8 ustawy o finansach publicznych. Przy czym do ustalenia ww. relacji na lata 2023-2025 dochody bieżące jednostki samorządu terytorialnego mogą być powiększone także o przychody, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ww. ustawy.

Na koniec 2024 roku gmina Morzeszczyn nie posiadała środków z tytułu:

- nadwyżki budżetu jednostki samorządu terytorialnego z lat ubiegłych, pomniejszonej o środki określone w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych,
- spłat udzielonych pożyczek w latach ubiegłych lub środków z lokat dokonanych w latach ubiegłych,
- niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach oraz wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków oraz
- wolnych środków jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jednostki samorządu terytorialnego innych niż określone w art. 217 ust. 2 pkt 5 i 8 ww. ustawy, w tym wynikających z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych.

Dlatego też Skład Orzekający dokonał dodatkowej analizy spełnienia ww. relacji określonej w art. 242 ust. 2 w związku z art. 296a ust. 2 ustawy o finansach publicznych, z którego wynika, że w latach 2024-2029 jednostka samorządu terytorialnego może w danym roku budżetowym przekroczyć relację, o której mowa w art. 242 ust. 2, jeżeli w latach 2022-2029 suma przekroczeń tej relacji w poszczególnych latach nie będzie wyższa od sumy nadwyżek wynikających z tej relacji w poszczególnych latach.

Z dokumentów będących w posiadaniu tut. Izby tj. złożonych sprawozdań finansowych oraz uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej wynika, że w latach 2022-2029 suma nadwyżek wynikających z relacji, o której mowa w art. 242 ust. 2 ustawy o finansach publicznych jest wyższa od sumy przekroczeń, zatem Skład Orzekający uznał, że wymóg wynikający z przywołanych wyżej przepisów zostanie spełniony.

Informacja o stanie mienia komunalnego gminy zawiera dane wymagane postanowieniami art. 267 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy o finansach publicznych. Wykaz mienia obrazuje stan majątku, jaki gmina posiada, jego wartość i zmiany w stanie mienia oraz dochody wykonane z tego tytułu w roku 2024.

Sprawozdanie z wykonania budżetu gminy Morzeszczyn zawiera informacje na temat dochodów i wydatków związanych z funkcjonowaniem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, poniesionych w roku 2024, zgodnie z postanowieniem art. 6r ust. 2e ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 399 z późn. zm.). W sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu gminy ujmuje się bowiem informacje o wysokości zrealizowanych w danym roku dochodów z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz wydatków poniesionych na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi z wyszczególnieniem kosztów, o których mowa w art. 6r ust. 2-2c ww. ustawy, wraz z objaśnieniami.

Skład Orzekający dokonując analizy realizacji budżetu oraz złożonych przez gminę Morzeszczyn sprawozdań, w szczególności złożonej w dniu 14 marca 2025 r. korekty sprawozdania Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2024 roku stwierdził, że na koniec roku 2024 gmina Morzeszczyn dysponowała następującymi środkami budżetowymi:

- zrealizowane dochody w kwocie **24.208.430,64 zł,**
- przychody z tytułu zaciągniętych zobowiązań w kwocie **4.700.000,00 zł,**

tj. łącznie w kwocie **28.908.430,64 zł.**

Środki te, zostały przeznaczone na:

- wydatki budżetowe w kwocie **27.531.310,83 zł,**
- spłatę kredytów i pożyczek (rozchody) w kwocie **1.584.090,00 zł,**

tj. łącznie w kwocie **29.115.400,83 zł.**

Poniesione przez gminę Morzeszczyn według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. wydatki i rozchody były zatem o kwotę **206.970,19 zł** wyższe od osiągniętych dochodów oraz przychodów budżetu gminy.

Z przesłanego do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku wyjaśnienia Wójta Gminy Morzeszczyn zawartego w piśmie nr W.0053.18.2025 z dnia 9 kwietnia 2025 roku wynika, co następuje:

"Wyjaśniam, że na niezbilansowanie się wykonania budżetu w kwocie 206.970,19 zł miały wpływ następujące zdarzenia. Niespłacenie przez osoby prawne zaległości z tytułu podatków i opłat opiewające na łączną kwotę ponad 135.000 zł, mimo wcześniejszych zapewnień właścicieli tych firm, że dojdzie do uregulowania zaległości oraz, ze względu na trudności z podziałem nieruchomości wynikające z nieuregulowanych spraw spadkowych, nie doszło do planowanych sprzedaży działek w Gętomiu i Morzeszczynie na łączną kwotę 225.000 zł. Zdarzenia te uszczupliły planowany wpływ dochodów własnych. Konieczność realizowania bieżących płatności, jak również spłacenie debetu, spowodowała, że ostatecznie na koniec roku na rachunku bankowym nie pozostały wystarczające środki, ***które wpłynęły w grudniu 2024 r., a dotyczyły stycznia 2025 r.****".*

Skład Orzekający stwierdza, że na pokrycie brakującej kwoty w wysokości **206.970,19 zł** gmina Morzeszczyn zaangażowała środki z subwencji ogólnej oraz z udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz podatku dochodowym od osób prawnych we wskazanej wysokości, co stanowi naruszenie m.in. przepisów ustawy o finansach publicznych oraz ustawy z dnia 1 października 2004 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity: Dz.U. z 2024 r. poz. 1572 z późn. zm.).

Zgodnie z treścią art. 211 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych, budżet jednostki samorządu terytorialnego jest rocznym planem dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów tej jednostki, który jest uchwalany w formie uchwały budżetowej na rok budżetowy. Stosownie natomiast do treści art. 3 ust. 1 i 2 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego dochodami jednostek samorządu terytorialnego są: dochody własne w tym dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz podatku dochodowym od osób prawnych, subwencja oraz dotacje celowe z budżetu państwa.

Z treści art. 40 ust. 1-3 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego wynika, że:

"1. Środki stanowiące należne dochody jednostek samorządu terytorialnego z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych podlegają przekazaniu przez Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w Bydgoszczy na rachunki budżetów jednostek samorządu terytorialnego w dwunastu miesięcznych ratach od grudnia roku poprzedzającego rok budżetowy do listopada roku budżetowego - w terminie do 25. dnia każdego miesiąca, z tym że rata przekazywana w lutym wynosi 2/13.

2. Środki stanowiące należne dochody jednostek samorządu terytorialnego z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób prawnych podlegają przekazaniu przez Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w Bydgoszczy na rachunki budżetów jednostek samorządu terytorialnego w równych miesięcznych ratach w terminie do 5. dnia każdego miesiąca.

3. Środki stanowiące należne dochody jednostek samorządu terytorialnego z tytułu subwencji ogólnej podlegają przekazaniu przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych na rachunki budżetów jednostek samorządu terytorialnego w dwunastu miesięcznych ratach - w terminie do 25. dnia każdego miesiąca, z tym że w przypadku:1) gmin i powiatów - od grudnia roku poprzedzającego rok budżetowy do listopada roku budżetowego, a rata przekazywana w lutym wynosi 2/13;2) miast na prawach powiatu i województw - od stycznia do grudnia roku budżetowego.".

Stosownie do przytoczonych powyżej przepisów prawa środki stanowiące należne dochody jednostek samorządu terytorialnego z tytułu subwencji ogólnej oraz kwoty należnych dochodów z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych i podatku dochodowym od osób prawnych otrzymane w grudniu 2024 roku, stanowiły dochody roku następnego, a zatem winny być przeznaczone na realizację wydatków dopiero w 2025 roku.

Przenosząc powyższe na stan faktyczny w niniejszej sprawie Skład Orzekający wskazuje, że otrzymane przez gminę Morzeszczyn w miesiącu grudniu 2024 r. wyżej wymienione środki rozdysponowano niezgodnie z przeznaczeniem.

Mając na względzie wszystkie powyższe okoliczności, a w szczególności fakt dysponowania środkami subwencji ogólnej oraz kwotą należnych dochodów z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych i podatku dochodowym od osób prawnych w 2024 roku, przeznaczonych na wydatki w roku budżetowym 2025, Skład Orzekający postanowił pozytywnie z zastrzeżeniami zaopiniować sprawozdanie z wykonania budżetu gminy Morzeszczyn za 2024 rok.

Jednocześnie Skład Orzekający podkreśla, że Wójt Gminy Morzeszczyn w toku wykonywania budżetu zobowiązany jest do bieżącego monitorowania dochodów i wydatków gminy i zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy o finansach publicznych odpowiada za całość jej gospodarki finansowej.

Ponadto wskazać należy, że opinia Składu Orzekającego dotyczy jedynie formalno-prawnych aspektów wykonania budżetu gminy Morzeszczyn, nie może być zatem uważana za równoznaczną z wszechstronną oceną prawidłowości całokształtu gospodarki finansowej gminy za rok 2024.

Mając powyższe na uwadze Skład Orzekający postanowił jak w sentencji.

Od niniejszej uchwały służy odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.

Alicja Śrubkowska

Przewodnicząca Składu Orzekającego